

Mia Bašić, studentica IV. godine
Pravnog fakulteta Sveučilišta u Splitu

**Advice and consent – The Politics of Judicial Appointments, Lee Epstein
and Jeffrey A. Segal, Oxford University Press 2005, p. 180**

Politički sukobi oko izbora novih kandidata za Vrhovni sud nikako nisu nova pojava. Upravo suprotno. Imenovanje sudaca sada je, i uvijek je bio, sporan i nejasan proces koji je uglavnom vođen raznim stranačkim i ideološkim pitanjima. Pod pretpostavkom da je pravosuđe grana vlasti koja je neovisna (ili bi barem to trebala biti) od legislative i egzekutive, ponekad smo naivni i vjerujemo kako je tome zaista tako i da na nju ne mogu utjecati nikakve „vanjske sile“. Ipak, nema tog polja u kojemu nije posijano barem zrno politike. Dakako, niti sudbena vlast nije iznimka, kako u manjim državama poput Hrvatske, tako i u većima poput SAD-a. Problem izbora i postavljanja sudaca SAD-a pokušali su nam približiti **Lee Epstein i Jeffrey A. Segal** u knjizi „*Advice and Consent – The Politics of Judicial Appointments*“, Oxford University Press, 2005., na 180 stranica. Knjiga započinje priznanjima (p. VII – VIII) i uvodom (p. 1 – 5), iza čega slijede šest kratkih poglavlja (p. 7 – 145), bilješke (p. 147 – 168) i indeks pojmova (p. 169 – 180).

U prva dva poglavlja („*A Backdrop to Judicial Appointments*“ (p. 7 – 27), „*Vacancies*“ (p. 29 – 46)) autori najprije proučavaju formalna ustavna pravila koja vladaju procesom imenovanja sudaca i neformalna pravila koja su se s vremenom razvila i koja zapravo definiraju taj proces. Potom istražuju upražnjena mjesta koja predsjednici i senatori pokušavaju popuniti. Dok Ustav SAD-a implicira da postupak imenovanja sudaca započinje s predsjednikom, on zapravo počinje upražnjenim mjestom na postojećem sudu ili, u nekim slučajevima, novim mjestom. Oba mjesta otvaranja bila su subjekt značajne rasprave, uvelike zbog toga što političke sile mogu igrati ulogu u stvaranju radnih mjesta.

U trećem („*Nominating Federal Judges and Justices*“ (p. 47 – 83)) i četvrtom poglavlju („*Confirming Federal Judges and Justices*“ (p. 85 – 116)) autori se okreću dvjema fazama postupka imenovanja sudaca – fazi nominacije i potvrđivanja sudaca. Za svaku pojedinu fazu, Epstein i Segal detaljno su istražili uloge koje su igrali ključni akteri – predsjednik i njegovi savjetnici, senatori SAD-a i organizirani interesi – jednako kao i faktori koje oni uzimaju u obzir kada biraju kojeg kandidata će posebno imenovati ili poduprijeti.

Peto poglavlje „*Politics, Presidents, and Judging*“ (p. 117 – 141) razmatra ishode postupka imenovanja sudaca kao i same suce, ali istražuje i doseg do kojega predsjednici (i senatori) mogu oblikovati sudske odluke uz pomoć svojih kandidata.

U šestom poglavlju „*The Politics of Appointments Meets the Politics of Judging*“ (p. 143 – 145) autori iznose svoja razmišljanja o implikacijama koje bi njihova studija mogla imati na buduće procese imenovanja i postavljanja sudaca,

kako onih sudaca viših sudova u SAD-u, poput Vrhovnog suda ili državnih Prizivnih sudova, tako i sudaca nižih sudova. U svjetlu odluke sutkinje Vrhovnoga suda Sjedinjenih Američkih Država Sandre Day O'Connor o napuštanju suda, glasine o odlasku u mirovinu suca Vrhovnog suda Renquista i druga mjesta koja se također mogu otvoriti u ne tako dalekoj budućnosti, ne spominjući olujnu klimu koja karakterizira suvremenu američku politiku, autori smatraju da je budućnost jedva zanemariva.

Dok se neke knjige o imenovanju i postavljanju sudaca u SAD-u fokusiraju isključivo na suce Vrhovnog suda, Lee Epstein i Jeffrey A. Segal odlučili su se za šire proučavanje ovog postupka, tako da su u svoju studiju, pored sudaca Vrhovnog suda, uvrstili i kandidate svih federalnih sudova što je vidno obogatilo ovu temu i učinilo je dodatno zanimljivom. Knjiga „Advice and Consent – The Politics of Judicial Appointments“ neprocjenjiv je vodič kroz povremeno mračnu povijest imenovanja sudaca na američkim sudovima zbog čega pripada naslovima koji privlače sve više čitatelja unutar i izvan granica SAD-a. Zbog svoje izuzetne važnosti, ova knjiga se nikako ne bi smjela zaobilaziti u pravnim i, možda još važnije, političkim krugovima.